

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašininiuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmanas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas byloje 343/2010/MHZ - Kaltinimas diskriminavimu viešųjų pirkimų procedūroje

Sprendimas

Byla 343/2010/MHZ - **Atidaryta** 15/02/2010 - **Sprendimas** 20/12/2010 - **Atitinkama institucija** Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (Netinkamo administravimo faktas nenustatytas) |

Studijuodama teisę, skundo pareiškėja dirbo teisinių tekstų vertėja. Tačiau baigusi studijas ji baigė dirbti, nes susilaukė kūdikio. Vėliau ji dalyvavo Teisingumo Teismo rengtoje Teismo teisinių tekstų vertimo paslaugų viešųjų pirkimų procedūroje. Jos paraiška buvo atmesta, kadangi ji neįvykdė konkurso reikalavimo turėti dvejų metų teisinių tekstų vertimo patirtį, įgytą baigus teisės studijas. Pareiškėja kreipėsi į ombudsmeną teigdama, kad taip formaliai aiškindamas minėtą reikalavimą Teismas netiesiogiai diskriminuoja moteris. Šiuo atžvilgiu ji teigė, kad moterys dažniau nei vyrai baigusios studijas laikinai atideda savo profesinę karjerą. Todėl, jos manymu, daugiau moterų turi per mažai profesinės patirties, kad galėtų dirbti Teismui.

Savo nuomonėje Teismas paaiškino, kad minėtas reikalavimas vienodai taikytinas abiejų lyčių atstovams, kadangi iš teisinių tekstų vertėjų reikalaujama profesinės patirties, įgytos po teisės studijų baigimo.

Ombudsmanas sutiko su šiuo pagrindimu. Teismas įrodė, kad nors ir esama pareiškėjos minėto skirtumo tarp moterų ir vyrų, jis pagrįstas objektyviais veiksniais, kurie yra nesusiję su diskriminacija lyties pagrindu. Ombudsmanas netinkamo administravimo atvejo nenustatė ir savo tyrimą baigė.

Dėl skundo aplinkybių

1. Skundo pateikėja pateikė prašymą dalyvauti Teisingumo Teismo paskelbtame kvietime teikti

pasiūlymus (toliau – kvietimas), kad būtų sudarytos bendrosios sutartys dėl teisinių tekstų vertimo iš tam tikrų oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų į lenkų kalbą.

2. Pareiškėjos prašymas dalyvauti buvo atmestas remiantis tuo, kad ji, įgijusi universitetinį išsilavinimą teisės srityje, neturėjo bent dvejų metų teisinių tekstų vertėjos darbo patirties. Šis reikalavimas buvo numatytas kvietimo III.2.3 punkte.

3. Skundo pateikėja išsiuntė Teisingumo Teismui raštą, kuriame ji ginčijo minėtą sprendimą. Ji teigė, kad jos atveju Teisingumo Teismas turėtų ne formaliai aiškinti atitinkamą konkurso sąlygą, o atsižvelgti į jos *ratio legis*, kuri, jos nuomone, yra profesionalių vertėjų atranka. Vėliau ji apibūdino savo akademinį išsilavinimą (teisės ir vokiečių filologijos diplomą, specializuojantis teisinių tekstų vertimo srityje). Ji paaiškino, kad studijų metu įgijo dvejų metų profesinę patirtį versdama teisinius tekstus X universiteto Bankininkystės teisės centrui. Be to, ji teigė, kad po studijų ji negalėjo įgyti dvejų metų profesinės patirties. Taip buvo todėl, kad tuo metu ji nusprendė atidėti savo profesinę karjerą ir tapti motina. Ji paprašė Teisingumo Teismo atsižvelgti į profesinę patirtį, kurią ji įgijo universitetinių studijų metu, ir patenkinti jos prašymą dalyvauti konkurse.

4. Savo atsakyme TTT paaiškino, kad: I) ji turi taikyti tuos pačius kriterijus visoms paraiškoms ir atkreipė dėmesį į tai, kad jie aiškiai išdėstyti kvietime; II) nuostata dėl dvejų metų profesinės patirties baigus universitetą yra aiški ir negali būti verčiama žodžiu; III) ateiityje skundo pateikėja, įgijusi reikiamos profesinės patirties, gali pateikti prašymą dalyvauti panašiuose pasiūlymuose.

5. Vėliau skundo pateikėja Teisingumo Teismui išsiuntė dar vieną laišką, kuriame ji išplėtė anksčiau išsakytus klausimus. Visų pirma ji teigė, kad baigusi studijas ji negalėjo įgyti profesinės patirties vertimo raštu srityje, nes tuo metu išėjo motinystės atostogų ir todėl nedirbo. Jos nuomone, tai, kad Teisingumo Teismas griežtai aiškina tinkamumo kriterijus, susijusius su profesine patirtimi, diskriminuoja moteris.

6. Kadangi 2009 m. rugpjūčio 11 d. ji negavo atsakymo į savo klausimą, ji pirmą kartą kreipėsi į Europos ombudsmeną (skundas Nr. 2033/2009/MW). Jos skunde ji teigė, kad formalus TTT profesinės patirties kriterijų aiškinimas (konkurso III.2.3 punktas) lemia netiesioginę moterų diskriminaciją. Ji teigė, kad ji turėtų būti priimta dalyvauti konkurse. 2009 m. rugsėjo 21 d. Ombudsmenas raštu informavo skundo pateikėją, kad, jo nuomone, Teisingumo Teismas neturėjo pakankamai laiko atsakyti į jos laišką (tuo metu Teisingumo Teismas turėjo vasaros pertrauką), kol ji jam pateikė skundą. Taigi pagal Ombudsmeno statuto 2.4 straipsnį jos skundas šiame etape buvo nepriimtinas, nes nebuvo užbaigtas išankstinis administracinis kreipimasis į instituciją. Skundo pateikėjai buvo pranešta, kad jei Teisingumo Teismas per pagrįstą laikotarpį neatsakys, ji galėtų apsprastyti galimybę atnaujinti savo skundą ombudsmenui.

7. 2010 m. vasario 4 d. skundo pateikėja išsiuntė e. laišką ombudsmenui, kad negavo atsakymo iš Teisingumo Teismo. Pirmiau minėtas e. laiškas užregistruotas šiuo skundo numeriu (343/2010/MHZ). Skundo pateikėja teigė, kad Teisingumo Teismas neatsakė į jos raštą. Ji taip pat laikėsi savo ankstesnio kaltinimo ir kaltinimo, pateikto skunde 2033/2009/MW.

8. 2010 m. kovo 15 d., ombudsmenui įsikišus telefonu, Teisingumo Teismas išsiuntė atsakymą į skundo pateikėjo laišką. Tame atsakyme Teisingumo Teismas pirmiausia atsiprašė, kad anksčiau neatsakė skundo pateikėjui. Tada Teisingumo Teismas priminė, kas „*jau buvo pasakyta skundo pateikėjui*“, t. y. kad kvietimo III.2.3 punkto formuluotė yra aiški ir nedviprasmiška. Jame numatyta, kad pareiškėjai, baigę universitetines studijas, susijusias su sutarčių, dėl kurių paskelbtas kvietimas teikti paraiškas, dalyku, turi turėti ne mažesnę kaip dvejų metų profesinę patirtį. Teisingumo Teismas pridūrė, kad skundo pateikėja gali vėl pateikti paraišką, kai tik įvykdys pirmiau nurodytą sąlygą. Kadangi šis atsakymas buvo susijęs tik su skundo pateikėjos įtarimu dėl neatsakymo, o ne su likusiais jos kaltinimais ir tvirtinimais, ombudsmenė nusprendė pradėti tyrimą.

Tyrimo dalykas

9. Ombudsmenas nusprendė pradėti šį skundo pateikėjo teiginių ir pretenzijų tyrimą:

Įtarimai:

Teisingumo Teismo pateiktas formalus tinkamumo kriterijų, susijusių su profesine patirtimi, aiškinimas (Kvietimo III.2.3 punktas) lemia netiesioginę moterų diskriminaciją.

Pretenzija:

Skundo pateikėjas turėtų būti priimtas dalyvauti konkurse.

Tyrimas

10. Skundas ombudsmenui išsiųstas 2010 m. vasario 3 d. 2010 m. balandžio 7 d. ombudsmenas pradėjo tyrimą ir iki 2010 m. liepos 31 d. nusiuntė skundą Teisingumo Teismui, prašydamas pateikti nuomonę. 2010 m. liepos 30 d. Teisingumo Teismas pateikė savo nuomonę. Vėliau ji išsiuntė nuomonės vertimą į lenkų kalbą, kuris buvo perduotas skundo pateikėjui su raginiu iki 2010 m. spalio 31 d. pateikti pastabas. Skundo pateikėjas pastabų nepateikė.

Ombudsmeno analizė ir išvados

A. Tariama netiesioginė moterų diskriminacija

Ombudsmenui pateikti argumentai

11. Skundo pateikėjas teigė, kad dėl reikalavimo turėti dvejų metų profesinę patirtį baigus

universitetines studijas moterims, kurios turi rūpintis šiuo metu gimusiais vaikais ir kurios dėl to negali įgyti darbo patirties, sudaromos netiesioginės nepalankios sąlygos. Priešingai, vyrai paprastai neturi tokio suvaržymo ir gali pradėti dirbti iš karto po studijų. Skundo pateikėjos nuomone, priimdamas sprendimą, ar ji laikėsi profesinės patirties sąlygos, TTT turėjo atsižvelgti į jos motinystės atostogas.

12. Skundo pateikėja pripažino, kad ji niekada nedirbo po to, kai gavo universiteto diplomą, tačiau teigė, kad studijų metu įgijo dvejų metų profesinę patirtį. Jos nuomone, ši patirtis turėtų būti prilyginama patirčiai, įgytai baigus universitetines studijas. Jos nuomone, TTT neturėtų taikyti formalaus požiūrio į nagrinėjamą reikalavimą, o ieškoti kvietimo „*ratio legis*“, t. y. įdarbinti profesionalius vertėjus.

13. Jos nuomone, *Teisingumo Teismas teigė, kad kvietimo III.2.3 punkte aiškiai nustatyta, kad pareiškėjai privalo turėti ne mažesnę kaip dvejų metų profesinę patirtį „įgijus universitetinį teisinį išsilavinimą“.* [1] [Nuoroda] Šis reikalavimas buvo nustatytas siekiant užtikrinti tinkamą sudėtingų TT parengtų teisinių tekstų vertimo į lenkų kalbą lygį. Akivaizdu, kad vertėjų, kurie dar nėra baigę universitetinio teisinio išsilavinimo, vertimai nėra pakankamai aukštos kokybės ir negali būti laikomi „*lygiavertėmis*“ vertimams, kuriuos atliko vertėjas, baigęs universitetines teisės studijas.

14. Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamas reikalavimas buvo aiškus, perkančioji organizacija neturėjo jokios diskrecijos jį taikyti skundo pateikėjo atveju. Priešingu atveju būtų pažeistas kvietimas dalyvauti konkurse ir vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principas.

15. Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgdamas į skundo pateikėjo argumentus, Teisingumo Teismas patikrino, ar nagrinėjamas reikalavimas prieštarauja nediskriminavimo dėl lyties principui. Kitaip tariant, ar perkančioji organizacija, nustatydamą minėtą reikalavimą kvietime dalyvauti konkurse, laikėsi šio principo.

16. Pagal Komisijos reglamento Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisyklės [2] [Nuoroda] (toliau – įgyvendinimo nuostatos), 135 straipsnio 1 dalį perkančioji organizacija parengia aiškius ir nediskriminacinius atrankos kriterijus.

17. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką nediskriminavimo principas, kuris yra pagrindinis teisės principas, draudžia skirtingai vertinti panašias situacijas, o skirtingas situacijas vertinti vienodai, nebent toks vertinimas yra objektyviai pateisinamas [3] [Nuoroda].

18. Minimalus techninių įgūdžių reikalavimas taikomas visiems kandidatams nepriklausomai nuo jų lyties. Tai nereiškia, kad požiūris dėl lyties yra skirtingas.

19. Kadangi skundo pateikėjo argumentą galima suprasti taip, kad nustatydamą nagrinėjamą reikalavimą perkančioji organizacija vienodai vertino dvi skirtingas situacijas, t. y. kandidatų vyrų ir moterų situacijas, nes tik pastarieji gali susidurti su profesinės patirties įgijimo suvaržymais dėl

motinystės atostogų, šis argumentas negali būti pagrįstas. Atrodo akivaizdu, kad vienodas požiūris į skirtingos lyties kandidatus, kaip tai suprantama iš nagrinėjamo reikalavimo, yra objektyviai pateisinamas.

20. Šiame kontekste TTT, be kita ko, nurodė: I) patikimo finansų valdymo principą ir Finansinio reglamento 27 straipsnį, kad „*institucijos veiklai vykdyti naudojami ištekliai turi būti prieinami... tinkamos kokybės*“; II) įgyvendinimo nuostatų 135 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, kad „*perkančioji organizacija gali nustatyti minimalius pajėgumų lygius, kurių nepasiekusi ji negali atrinkti kandidatų*“; ir iii) įgyvendinimo nuostatų 137 straipsnio, pagal kurį „*viešųjų pirkimų procedūros [ūkio subjektų techniniai ir profesiniai įgūdžiai] vertinami visų pirma atsižvelgiant į patirtį...*“

21. Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad nagrinėjamu reikalavimu buvo siekiama teisėto tikslo užtikrinti tinkamą vertimo lygį, taigi ir Teisingumo Teismui suteikti galimybę vykdyti savo užduotį. Be to, nagrinėjamas reikalavimas yra proporcingas ir neviršija to, kas būtina minėtam tikslui pasiekti.

22. TT pabrėžė, kad reikalavimas, susijęs su dvejų metų profesine patirtimi, nereiškia, kad tokia patirtis būtinai turi būti įgyta iškart po to, kai kandidatas baigia studijas. Teisingumo Teismas pakartojo, kad, įgijus dvejų metų profesinės patirties, skundo pateikėja gali iš naujo pateikti savo pasiūlymą pagal tą patį konkursą, kuris, kaip pažymėjo Teismas, yra atviras ketveriems metams.

Ombudsmeno vertinimas

23. Iš pradžių Ombudsmenas mano, kad būtų naudinga pagal analogiją remtis Teisingumo Teismo prejudiciniais sprendimais, kuriuose jis nuosekliai laikėsi nuomonės, kad netiesioginė diskriminacija atsiranda tada, kai priemonė, nors ir suformuluota neutraliai, kenkia daug daugiau moterų nei vyrų.

24. Šiuo atžvilgiu negalima atmesti galimybės, kad aptariamas reikalavimas visų pirma galėtų turėti poveikį moterims, kiek tai susiję su jų galimybėmis įsidarbinti, kurią siūlo Teisingumo Teismas per kvietimą. Dėl nagrinėjamo reikalavimo gali atsidurti nepalankioje padėtyje moterys, kurios turi vaikų po savo laipsnio ir atideda savo profesinę karjerą, kad galėtų jais rūpintis, palyginti su vyrais, kurie dėl to, kad yra mažiau linkę išeiti ilgų tėvystės atostogų, gali patekti į darbo rinką iš karto po to, kai įgyja diplomą. Kitaip tariant, daug daugiau jaunų moterų teisės absolventų per dvejų metų laikotarpį nuo studijų baigimo gali būti neatrinktos pagal kvietimą ir dirbti TTT vertėjomis.

25. Tačiau tokiomis aplinkybėmis, net jei dėl nagrinėjamo reikalavimo praktiškai būtų diskriminuojamos moterys, palyginti su vyrais, Teisingumo Teismas aiškiai įrodė, kad, jei iš tiesų yra skirtumas tarp moterų ir vyrų, kaip nurodo skundo pateikėjas, jis yra pateisinamas objektyviais veiksniais, nesusijusiais su jokia diskriminacija dėl lyties [\[4\]](#) [\[Nuoroda\]](#).

26. Savo nuomonėje dėl šios bylos TTT nurodė vertimų, kurių tikimasi iš konkurso laimėtojų, kokybę ir teisingai nurodė, kodėl jai reikalingi geriausi jo teisinių tekstų vertimai. Ombudsmenas taip pat sutinka su Teisingumo Teismo nuomone, kad teisės studijų dar nebaigusių studentų teisinių tekstų vertimai objektyviai negali būti tokie pat aukštos kokybės, kaip ir vertėjai, kuriuos atlieka tam tikrą išsilavinimą turintys teisininkai. Priešingai, nei teigia skundo pateikėjas, teisinių tekstų vertimas tampa „*profesionalus*“ tik tuo atveju, jei vertėjai baigė teisės studijas ir turi diplomą. Tai objektyvus veiksnys, nesusijęs su diskriminacija dėl lyties.

27. Taigi Teisingumo Teismas tinkamai pagrindė, kodėl jis reikalauja, kad visi jos vertėjai (vyrai ir moterys) po teisės studijų baigtų dvejų metų profesinę patirtį ir nepriimtų vertimo raštu patirties, net ir aukštos kokybės, įgyta šių studijų metu.

28. Galiausiai verta pažymėti, kad baigusi studijas skundo pateikėja neturėjo **jokios** profesinės patirties. Todėl teisinga, kad į skundo pateikėjo motinystės atostogas nebuvo galima atsižvelgti.

29. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, ombudsmenas neranda netinkamo administravimo atvejo ir nutraukia bylą.

B. Išvados

Remdamasis šio skundo tyrimu, Ombudsmenas jį užbaigia pateikdamas tokią išvadą:

Netinkamo administravimo atvejų nebuvo.

Apie šį sprendimą bus pranešta skundo pateikėjui ir Teisingumo Teismui.

P. Nikiforos Diamandouros

Priimta Strasbūre 2010 m. gruodžio 20 d.

[1] [Nuoroda] „*au terme de la formation universitaire en droit*“.

[2] [Nuoroda] OL L 357, p. 38.

[3] [Nuoroda] Teisingumo Teismas nurodė 2004 m. liepos 12 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* (C-304/01, Rink. p. I-7655, 31 punktas).

[4] [Nuoroda] Atsižvelgiant į tai, Teisingumo Teismo prejudiciniai sprendimai, susiję su ne visą darbo dieną dirbančių darbuotojų padėtimi, gali būti pateikti: 1986 m. liepos 12 d. Sprendimo *Bilka prieš Weber von Hartz*, 170/84, Rink. p. 1607, 29 punktą; 1996 m. liepos 12 d. Sprendimas *Kuratorium für Dialyse und Nierentransplantation* (C-457/93, Rink. p. I-243, 31 punktas) ir 1991 m. liepos 12 d. Sprendimas *Nimz* (C-184/89, Rink. p. I 297, 14 punktas). Sprendime

Kuratorium Teisingumo Teismas nusprendė, kad „*taikant tokias teisės aktų nuostatas, kaip nagrinėjamosios, iš esmės atsiranda netiesioginė darbuotojų moterų diskriminacija. Priešingu atveju būtų tik tuo atveju, jei konstatuotas skirtingas požiūris būtų pateisinamas objektyviais veiksniais, nesusijusiais su diskriminacija dėl lyties.*“ Sprendime *Nimz* Teisingumo Teismas nusprendė, kad neįmanoma nustatyti objektyvių kriterijų, nesusijusių su diskriminacija dėl lyties dėl tariamo ypatingo ryšio tarp darbo stažo ir tam tikro lygio žinių ar patirties įgijimo, nes toks teiginys yra tik apibendrinimas, susijęs su tam tikrų kategorijų darbuotojais. Kita vertus, TTT nusprendė, kad nors patirtis yra neatsiejama nuo darbo stažo, o patirtis iš esmės leidžia darbuotojui geriau atlikti jam pavestas užduotis, tokio kriterijaus objektyvumas priklauso nuo visų kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybių, visų pirma nuo atliekamo darbo pobūdžio ir patirties, įgytos atliekant šį darbą pasibaigus tam tikram darbo valandų skaičiui, santykio.